

у области образовања и културе. У оквиру првог поглавља дати су прилози за тројицу револуционара: Ива Вучковића, Душана Маровића и Ивана Новаковића. Њихова имена су везана за библиоотеке у Бару, Сутомору и Вирпару.

Друго поглавље обухвата одломак из старих књига и штампе, а у трећем су објављени литерарни прилози тројице наших савремених књижевника — Јанка Ђоновића, Мила Краља и Миленка Ратковића.

У четвртој поглављу ове књиге дати су краћи биографски подаци о четрдесет двојици књижевника и научних радника који

су у ствари плод сјемена које је посијала ова прва културна институција у Бару у току њеног стогодишњег постојања.

Књига „Сто година барске народне читаонице“, и поред неких мањкавости и штампарских грешака, представља запажено дјело. Шири читалачка публика добила је штиво које се чита из даха, а они који се баве питањима културне историје важан извор. Књига је илустрована са неколико фотографија и докумената, што је чини комплетнијом и занимљивијом. Оваква издања треба само поздравити.

Букајло Глушчевић

СЕМИНАР ЗА ИСТОРИЧАРЕ ЦРНЕ ГОРЕ ПОСВЕЋЕН ЈУГОСЛАВИЈИ 1941. ГОДИНЕ

Поводом јубилеја 40 годишњице устанка и почетка социјалистичке револуције народа Југославије 1941. године — у Милочеру је, од 28. до 30. јануара 1981. године, одржан научно-стручни семинар за професоре и наставнике историје, чији су организатори били: Друштво историчара СР Црне Горе, Катедра за историју на Наставничком факултету у Никшићу и Републички завод за унапређивање школства. У раду семинара учествовало је око 150 наставника и професора основних и средњих школа, као и приличан број научних радника и историчара који раде у научним, музејским и архивским установама у СР Црној Гори.

Основна тема семинара је била **ОРУЖАНИ УСТАНИЦИ У ЈУГОСЛАВИЈИ 1941. ГОДИНЕ**. У оквиру ове теме (28. и 29. јануара), одржано је 9 предавања, а трећи дан рада посвећен је актуелним питањима реформе средњег образовања и проблемима наставе историје у основној и средњој школи усмјереног образовања.

Замисао организатора семинара да се са свих аспеката сагледа Југославија у 1941. години углавном је остварена. Предавања о овој теми одржали су истакнути

научни радници из свих наших република и покрајина. Они су слушаоцима презентирали најновије историографске резултате, како оне до којих су дошли сопственим истраживањима тако и оне који су плод обимног историографског рада на изучавању почетне године НОР-а и револуције на југословенском простору.

Уводно предавање о Југославији 1941. године одржао је Перо Морача. Он је дао пресјек збивања у свијету и у нашој земљи почев од 27. марта 1941. па до почетка оружане борбе против окупатора, односно до прерастања народног устанка у НОР. Морача је настојао да осветли југословенску 1941. годину са више аспеката, указујући да су управо у тој години југословенски народи, предвођени КПЈ и Јосипом Брозом Титом, постали важан субјект свјетске историје. Овом годином отворена је нова револуционарна страница историје Југославије, њома је отпочела велика битка за национално и социјално ослобођење, у њој су ударени и темељи новој Југославији, смјени власти револуционарним путем.

Остали предавачи су такође у синтетичкој форми изложили припреме, ток и даљи развој устанка

у ондашњим покрајинама Југославије (данашњим републикама и социјалистичким аутономним покрајинама Војводини и Косову), указујући, прије свега, на специфичности у којима се одвијао почетни процес борбе за национално и социјално ослобођење на сваком од тих наших простора. О развиту устанка и првим облицима оружане борбе предавања су одржали: др Здравко Антонић (Устанак 1941. године у Босни и Херцеговини), др Иван Јелић (Устанак 1941. године у Хрватској), Милија Станишић (Тринаестојулски устанак у Црној Гори), др Растко Терзиоски (Почетак оружане борбе 1941. године у Македонији), др Славко Клашњивек (Устанак 1941. године у Словенији), др Венцеслав Глишић (Устанак у Србији 1941. године), др Ђерђе Гал (Устаничке борбе у Војводини 1941) и мр Милутин Фолић (Устанак на Косову 1941).

Готово сви предавачи су у својим излагањима изнијели и неке нове податке о устанцима, указали на специфичности и дали оцјену почетне фазе ослободилачког рата и револуције, што је било освјежавајуће за већину слушалаца семинара. Готово да није било важнијег проблема, везаног за почетак оружане борбе и револуције, на који није указано у предавањима и плодној дискусији,

која је повремено вођена, и с изузетном динамиком и темпераментом.

Трећег дана семинара разматрање су двије актуелне школске теме: Јединство и разлике у образовном систему СФРЈ (др Божина Ивановић) и Неки актуелни проблеми наставе историје у основној и средњој школи (мр Мило Стругар). И о овим предавањима вођена је веома жива и корисна расправа. Импонирао је критичан и одмјерен тон у расправи о предностима али и о слабостима реформе усмјереног образовања и потреби што бржег превазилажења нагомиланих проблема кроз даљу реформу образовног система у СФРЈ, и посебно у СР Црној Гори. Такође је упућено доста критичких примједби на садашње мјесто и положај предмета историје у нашим школама, нарочито у школи средњег усмјереног образовања, у којој овај предмет нема оно мјесто у образовању и васпитању ученика које му је припадало у вријеме ранијих средњих школа.

С обзиром на значај опште теме овог семинара, организатори су одлучили да сва предавања штампају у посебном зборнику, чије се издање очекује до краја 1982. године.

Др Миомир Дашић